

1. Подивіться відео: <https://www.youtube.com/watch?v=nSC7NE018sk>
2. Опрацюйте конспект

Угорщина

У Першій світовій війні Угорщина активно брала участь у бойових діях. Однак людські та значні матеріальні втрати виснажили країну вкрай, тому у політичних кулуарах народжуються ідеї стати Угорщині самостійною, відкласти зброю та припинити проливати кров.

У цих умовах на політичну арену виходить граф Міхай Карої. Він виступає за розлучення з Австрією та проголошення незалежності Угорщини. Палку ідею миру та самостійності підтримують інші політичні сили, формують Національну раду і розпочинають революцію проти імперського режиму.



Міхай Карої

Вранці 31 жовтня 1918 року озброєні натовпи з айстрами на одязі вирушили до королівського палацу. Армія не стала чинити спротиву революціонерам, а власники палацу нашвидкуруч зібралися й втекли.

31 жовтня 1918 року – початок революції айстр в Угорщині



Революція айстр тривала до 16 листопада. Саме цього дня імператор Карл Габсбург, не дуже цього бажаючи, змушений зректися престолу. Того ж дня Національна рада Угорщини під головуванням Міхая Карої проголошує колишнє королівство демократичною республікою.

Угорщина стає незалежною державою, а Карої - Тимчасовим Президентом.

Однак радість Міхая була недовгою. За ситуацією в Угорщині, як звір пантрує свою здобич, слідували російські більшовики. Вони розцінили революцію айстр як початок «світової пролетарської революції».

Майже миттєво у Москві формується Угорська комуністична партія. Очолює її Бела Кун. Перед новоствореною політичною силою поставлена мета — перебрати до своїх рук владу в Угорщині.

Тим часом Угорщина потерпає через серйозні внутрішні проблеми. Після війни економіку знатно лихоманить, закриваються підприємства, а робітники змушені шукати кращої долі деінде. Ситуацію ускладнює ще й ультиматум Антанти - віддати ласий шматочок своєї території новоствореним незалежним державам. Міхай Карої подає у відставку. А версію уряду 2.0 доручає створити соціал-демократам...

Як виявилось, комуністи Угорщини були доволі комунікабельними і домовилися з соціал-демократами про об'єднання. Як результат, вони спільно формують новий уряд і 21 березня 1919 року проголошують Угорську радянську республіку. Карої у цей момент, мабуть, кусає лікті, шкодуючи про усунення від влади.



Бела Кун

Угорська радянська республіка проголошена 21 березня 1919 року

Хоча лідер компартії Угорщини Бела Кун не очолив новоствореного уряду, у його руках були ниточки, за які він і надалі смикав своїх політичних маріонеток.

Угорські революціонери, вочевидь, фанатили від більшовицької Росії, оскільки розпочали відтворення суспільно-політичного ладу за її зразком. Армію назвали Червоною. Промисловість націоналізували, а на торгівлю запровадили монополію держави.

Зрозуміло, що така політика обурила заможних людей. І в країні розпочалися акції спротиву. Основну силу опору становила армія з адміралом Міклошем Горті у авангарді. Почувався він впевнено, оскільки за його спиною була надійна підтримка Антанти.

Під впливом зовнішніх обставин і внутрішнього опору у серпні 1919 року комуністична влада зазнала краху, не проіснувавши й п'яти місяців.

До влади приходять Міклош Горті, який відновлює у країні монархію. 1 березня 1920 року його проголошують регентом, тобто особою, яка замінює монарха через його відсутність або неможливість виконувати обов'язки. На руках у нього козирі – можливість в екстремальних умовах розпускати Національні збори. А вже що розуміти під «екстремальними умовами», залежало від регента.

Паралельно до влади дуже хотів повернутися Карл I (IV) Габсбург, який зі своїми прихильниками і армією вчинив спробу державного перевороту. Та переворот недоперевернувся, й Карла заарештували та передали Антанті.

Горті продовжував гордо красуватися у кріслі регента з необмеженою владою. Однак вона поєднувалася зі збереженням парламенту і елементів парламентської демократії. Сумнівної, та все ж.

Угорщина – яскравий приклад бігуна, який активно стартував, але за десяток метрів вирішив повернутися до лінії старту. Маючи шанс втекти від авторитаризму і стати демократичною країною, Угорщина просто зійшла з дистанції.

І це яскраво підкреслює зовнішня політика країни, адже її лідери мріяли про перегляд Версальсько-Вашингтонської системи. Тож коли на зорі 1930-х років виникає помітна постать Адольфа Гітлера, Будапешт поступово втягується у трясовину реваншистської політики Німеччини.



Карл I (IV) Габсбург

Гортівський і гітлерівський режими порозумілися і спільно чинили акти агресії в Європі, жертвою яких стала і Закарпатська Україна у 1939 році.

Пліч-о-пліч вони стояли і в Другій світовій війні. Правління регента Угорщини завершилося наприкінці війни у 1944 році, а через два роки той помер.

Румунія

Тепер поговоримо про долю Румунії у міжвоєнний період, батьківщину колишнього тренера футбольного клубу “Шахтар”, а тепер наставника київського “Динамо”, Мірчі Луческу.

Перед війною Румунія була незалежною конституційною монархією, що вирізняло її з-поміж сусідів.

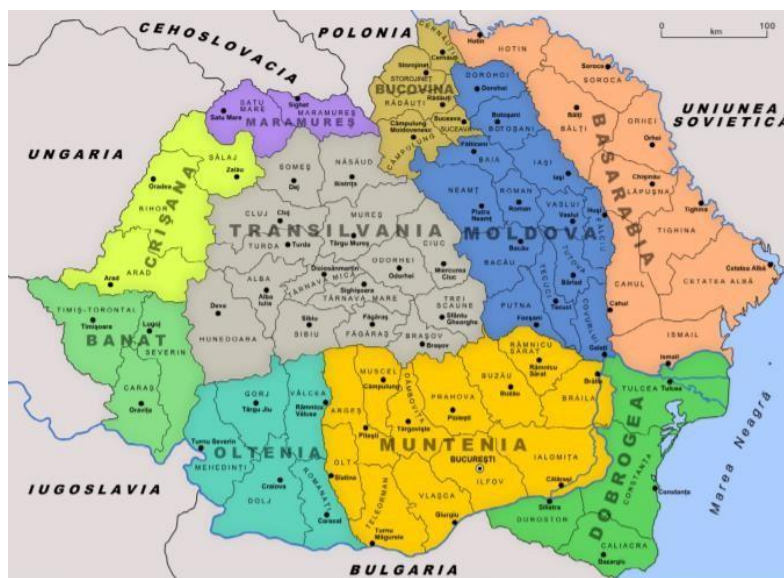
Хоча Румунія і вступила до Першої світової війни на боці союзу західноєвропейських держав, все ж значну частину її території окупували війська Троїстого Союзу. Румунія втратила 10 відсотків населення та зазнала величезних фінансових збитків.

Однак складна економічна ситуація в країні стабілізувалася завдяки уникненню революційної зміни влади та інвестиціям Англії і Франції.

Основою політичного життя повоєнної Румунії залишалася Національно-Ліберальна партія. Внутрішнє і зовнішнє життя країни залежало від уряду, оскільки королю Фердинанду I було не до цього - він був зайнятий сімейними сварками і ще трохи - аграрними питаннями та оновленням армії.

Уряд Румунії намагався побудувати стосунки з Антантою за вигідною для себе схемою: ми – вам, а ви - нам. Так, румунський уряд допомагав у придушенні комуністичної влади в Угорщині і білогвардійцям у Росії.

За такі «послуги» Антанта віддячила сповна і за умовами Сен-Жерменського, Тріанонського та Нейїського договорів територія Румунії збільшилася удвічі. Румунія також закріпила за собою Трансильванію, Південну Добруджу і Буковину.



Завдяки такому розвитку подій здійснилася одвічна мрія держави - стати Великою Румунією.

Поряд із тим, що тішило Румунію, були і проблемні моменти. Наприклад, третину нової Румунії населяли національні меншини, і необхідно було якісно приєднати ці території до загального механізму країни.

Якщо порівнювати усі чотири держави, у складі яких жили українці в міжвоєнний період, у Румунії їм велося найгірше. Щодо національних меншин проводили політику асиміляції. Румунською мовою викладали предмети в усіх школах та правили служби у церкві.

Така політика дуже не подобалася українцям, тому в Бессарабії населення з симпатіями ставилося до комуністичних ідей.

Світова економічна криза спровокувала нову хвилю внутрішньополітичних конфліктів, уряди постійно змінювали один одного, що лише послаблювало країну.



Король Кароль II



Залізна гвардія



Іон Антонеску

У цих умовах владу перебирає колись принц, а з 1930 року вже король Кароль II та встановлює режим особистої диктатури.

Режим спирається на співпрацю з Німеччиною та профашистськими організаціями, такими як «Залізна гвардія».

Залізна гвардія – партія, заснована як «Легіон Архангела Михаїла» 1927 року.

Залізна гвардія — партія, заснована як
«Легіон Архангела Михаїла» 1927 року.

У 1938 році Кароль II знищує демократичні надбання країни, визначені Конституцією п'ятнадцятьма роками раніше, та впроваджує диктаторську нову Конституцію.

Такий режим довго не протримався. Уже через два роки під тиском генерала Іона Антонеску король зрікається престолу. Генерал проголошує себе кондуктором, тобто вождем, фюрером Румунії.

Запроваджений ним режим вирізнявся ще більш суворою диктатурою. Антонеску навіть уклав з союз Гітлером і Муссоліні, а пізніше вступив до Другої світової як гравець Троїстого пакту.

Таким чином, у міжвоєнний період Угорщина і Румунія перейшли зі світлої сторони на темну і відійшли від ідей створення демократичного суспільства, віддавши перевагу авторитаризму та диктатурі, і пізніше стали союзниками Гітлера у Другій світовій війні.

3. Виконайте тест

1. Революція айстр в Угорщині розпочалася:

А 16 листопада 1918 року

Б 31 жовтня 1918 року

В 1 листопада 1918 року

Г 11 листопада 1918 року

2. Наслідком передачі урядом Карої влади в Угорщині комуністам і соціалістам було проголошення:

А Угорської Соціалістичної Республіки

Б Угорської Народної Республіки

В Угорської Робітничої Республіки

Г Угорської Радянської Республіки.

3. «Залізна гвардія» діяла в...

А Югославії

Б Угорщині

В Румунії

Г Болгарії.

4. Політика Румунії щодо національних меншин базувалася на:

А Демократичних цінностях та свободах

Б Асиміляції національних меншин, переселення та встановлення єдиної румунської мови в усіх установах

В Толерантному та уважному ставленні до національних меншин

Г Фізичному знищенні представників національних меншин.

5. Коли відбулася окупація Закарпатської України Угорщиною?

А У березні 1937 року

Б У березні 1938 року

В У березні 1939 року

Г У березні 1940 року.

4. Домашнє завдання:

1. Напишіть конспект у робочий зошит

2. Виконайте тест